

LUCERNA

LEDEN 2002

Dobry den

Tak zase sedím a koužu tužu (nebo klávesnici počítače) a říkám si, co hezkého napsat v onom vánočním čase... Včera Ježíšek, zítra Silvestr. Je Štěpána koukám z okna hromady sněhu a do toho trochu deště - zkrátka obleva.

Skončil jeden rok. A s ním kapr s prskavkami na stromečku a o půlnoci na náměstí. Možná ještě někomu vydržela k nekonečnu se opakující novoroční předsevzetí: o kouření, pití a jídle a budu hodně cvičit a mít rád lidi...

Asi už máte plánovací kalendář s leto počtem 2002... Taký se vám plní? No jak se tak dívám - děkuju za optání - jde to! Podívejte se na ten můj:

Leden: divadla a koncerty

Únor: v kině Projekt 100 - přehlídka uměleckých filmů z dějin kinematografie ve vybraných městech a taky ve Svitavách.

Březen: premiéra nového filmu Petra Zelenky Rok dábla a taky divadla a koncerty.

Duben: Festival amatérských pěveckých sborů opět a zase a taky Burza pořadů pro děti znova...

Květen: Amatérská výstava fotografie - vernisáž této prestižní výstavy nejlepších fotografií je už mnoho let spojována se Svitavami! A opět tradičně setkání nejlepších amatérských filmařů u nás v kině: Národní přehlídka amatérských filmů a videoprogramů - jsme zkrátka městem amatérské kultuře zaslíbeným...

Od června do srpna: koncerty na náměstí, divadla v Parku Jana Palacha...

Na konci prázdnin: Svitavské letní slavnosti s poutí k svatému Jiljí na konec!

V září, říjnu a taky listopadu: divadla, koncerty a třeba překvapení a já vlastně ještě ani teď nevím, co si vymyslíme a kam dřív skočíme...

A v prosinci zase určitě vánoce a tak pořád dokola jak se to všechno pěkně točí...!?

A po celý rok výstavy a kino hraje každý den a taneční a plesy a jazykové kurzy a pořady pro děti ze škol a školek a benefiční koncerty a a taky určitě a možná třeba a vůbec a tak dál...

a na co jsem všechno zapomněl.!?...

Tak tedy - dávejme na sebe pozor... když jsem byl malej kluk, říkával mi můj děda: „Hlavně vždycky slušně!“

Děda umřel, já vyrostl a možná dneska vím, že to není zas tak málo...

A tak- mějme se hezky a ať je na nás ten nový rok 2002 hodný!

Petr Mohr

O čtvrtěčných setkáních v muzeu

17. ledna v 17 hodin, Buď prokleta ty Kolymo - beseda se členy štábu České televize Praha a projekce ukázek z připravovaného dokumentu z oblasti bývalých stalinských gulagů

V minulém roce jsme zahájili pravidelná měsíční čtvrtěční setkávání v muzeu se zajímavými lidmi. Byla to setkání v úzkém kroužku lidí, ale vždy velmi příjemná. Témata byla blízká muzejnímu prostředí - např. Historie svitavské pošty (MUDr. Petr Třeštík), Historie a současnost Ottendorferovy knihovny (pracovníci muzea) či Vznik městských střeleckých společností a malovaných terčů (PhDr. Petr Kmošek). Besedovali jsme také s výtvarníky - Rudi Lorenzem o výtvarné práci s hendikepovanými dětmi, s fotografem Jindřichem Štreitem o jeho fotografování mezi různými sociálními skupinami lidí a ve velmi vzdálených zemích, se syny grafika a básníka Bohuslava Reynka Danielem a Jiřím jsme vzpomínali na jejich otce a matku - francouzskou básnířku Suzanne Renaudovou.

V letošním roce budeme v těchto besedách s Vámi pokračovat. V lednu připravujeme výstavu fotografií z oblasti bývalých stalinských gulagů (více o výstavě na 3. straně Lucerny). Do těchto míst se vloni koncem srpna vypravil čtyřčlenný štáb České televize, aby natočil, jak to vypadá dnes tam, kam bylo za stalinské vlády do pracovních táborů transportováno několik milionů lidí. Během natáčení na Dálném Severu vzniklo mnoho fotografií které můžete na výstavě v muzeu zhlédnout, v současné době se připravuje

dokumentární film pro Českou televizi, ale členové štábu si odnesli také velké množství vzpomínek. Na neuvěřitelnou bídu a kruté životní podmínky na straně jedné a na přátelství a pohostinnost obyvatel bývalých gulagů na straně druhé. A proto jsme je pozvali, aby se s námi o tyto zážitky podělili. **Beseda se členy Štábu České televize Praha a projekce ukázek z připravovaného dokumentu se bude ve výstavních sálích Městského muzea a galerie konat ve čtvrtek 17. ledna v 17 hodin.**

O tom, že se připravuje výpravná publikace Vlastivědy moravské, oblast Svitavsko a Moravskotřebovsko jsme Vás již na stránkách Lucerny informovali v loňském roce. Vydavatelem této knihy je Muzejní a vlastivědná společnost v Brně za finančního přispění měst Svitavy a Moravská Třebová a okolních obcí náležejících historicky na Moravu. Publikace by měla být v prodeji již v červnu letošního roku. Všechny získané poznatky se ale do knihy nevejdou, a tak bychom rádi pozvali autory jednotlivých kapitol na besedu o vývoji našeho území. Už v únoru se snad můžeme těšit na povídání o přírodních poměrech našeho regionu, v dalších měsících na historický vývoj do Bílé hory, místopis jednotlivých obcí a v jedné jsou i další témata. A nejen historická.

S přáním všeho dobrého do roku 2002

Blanka Čuhelová

Od nepaměti k současnosti V.

Středověkou představu o krajině, která se nacházela v oblasti města Svitavy, lze rekonstruovat pouze na základě písemných památek z pozdějších dob, případně ojedinělých nálezů. Pokusíme se rekonstruovat krajinu, která zřejmě zasahovala do oblasti Svitav v době na přelomu 1. tisíciletí našeho letopočtu.

Klimatické podmínky se ustálily a dosáhly povětrnostních podmínek dnešního podnebí. Povrch byl porostlý lesy, které vytvářely místy až neproniknutelné pralesy se spadlými kmeny buků, jedlí a smrků. Z nížinných poloh Moravy se počínají rozšiřovat do vyšších poloh lužní lesy tvořené zřejmě olší a vrbou. Co tvořilo podrost těchto lesů, můžeme odvodit od současného zbytku těchto lesů. Lesy vytvářely pohraniční hvozdy mezi Čechami a Moravou, o nichž se zmiňuje kronikář Kosmas k kroku 981. Lesní prostředí bylo ideálním útočištěm pro černou a spárkatou zvěř. Mezi nejnebezpečnější zvířata pro člověka jistě patřili vlci a medvědi, o kterých se dozvídáme ze zpráv pozdního a vrcholného středověku. Do dnešních dob se nám zachovala řada pomístních jmen a pověstí z blízkého okolí.

Důležitou součástí krajiny byla síť vodních toků, řek, říček a potoků, které často

vytvářely hranice feudálních panství, ale především pravidelným rozvodňováním na jaře a na podzim omezovaly výskyt lesů, lidského osídlení a zemědělskou činnost. Říční koryta neměla pevné břehy a při povodních docházelo k zaplavování rozsáhlé oblasti. Meandrující řekou Svitavou protékalo větší množství vody než v současnosti v mělkých korytech. Je pravděpodobné, že tok řeky se pravidelně zanášel a vytvářel nová říční koryta, čímž jakoby řeka v určitém rozsahu putovala krajinou.

Otázkou zůstává, co vedlo středověké kolonizátory k založení města na horním toku řeky Svitavy. Jisté je, že nejstarší část nově zakládaného města se nacházela v oblasti dnešního hřbitova a kostela Svatého Jiljí, kde se předpokládá lidské osídlení již ve 12. století. Poloha zřejmě nebyla náhodná. Kostel vznikl na vyvýšenině v blízkosti soutoku říček nad záplavovou oblastí. Nezbytností pro vznik města se stal zdroj pitné vody. Dalšími předpoklady pro založení sídliště byla blízkost trasy obchodních cest, které poskytovaly obyvatelstvu možnost přivýdělku v podobě směnného obchodu, a možnost ubytování a ochrany lidí na uzavřeném prostoru. Středověká města nebyla zakládána zcela chaoticky. Vznikala určitá síť měst, která byla zpravidla ve vzdálenosti

jednoho dne putování obchodníků. Tuto vzdálenost lze vymezit délkou 10 až 20 kilometrů (v našich podmínkách) podle terénu, kterým stezka procházela. Nápadně stejná vzdálenost mezi městy Svitavy - Polička, Litomyšl, Moravská Třebová, Česká Třebová, pak dále Litomyšl - Vysoké Mýto, Moravská Třebová - Mohelnice je toho dokladem.

Vraťme se ovšem k soutoku říček nacházejících se v místech křižovatky silnic v blízkosti budovy dnešní policie. Dnešní význam tohoto soutoku je opomíjen a občan již nevnímá tento soutok, ovšem ve středověku se zde stékaly říčky (popřípadě řeky) protékající pod dnešní Máchovou alejí odvodňující oblast dnešní Cihelny a okolí, dále říčka od pivovaru a Olomoucké ulice. V nedaleké blízkosti se vlévá do řeky Svitavy takzvaná Černá Svitava pramenící v oblasti Schindlerova háje protékající pod dnešní Riegrovou ulicí, Wolkerovou alejí. Řeka Svitava byla tvořena z Lačnovského potoka a samotnou řekou. Kostel Navštívení P. Marie vzniknuvší ve 13. století se nacházel na mírné vyvýšenině uprostřed této říční soustavy. Řeky poskytovaly nově vzniklé osadě ochranu, ale na druhé straně ji omezovaly v rozvoji. V první řadě muselo dojít k úpravě říčních toků, mýcení lesů, vzniku polí a stavbě mostů, mlýnů a ke vzniku celé struktury pozdějšího města.

Jan Richtř

Zaprášené a oprašované

Původní záměr tohoto sloupečku byl představovat čtenářům poměrně rozsáhlý fond muzejních knihoven.

Minulý měsíc jsem sice psal o hrádce na Hřebči a slíbil jsem, že v procházce po významných památkách budeme pokračovat, ale pozapomněl jsem uvést, že tím hlavním průvodcem po krajině jsou práce německých i českých autorů, jež jsou uloženy ve *Sbírkové knihovně muzea*.

Abych byl konkrétnější - jedná se o publikaci kolektivu autorů J. Mackerle, F. Továrka, P. Vacová pod názvem *Moravskotřebovský okres* z roku 1946. Tam se autoři čtenářsky přístupnou formou snažili podat nástin vývoje okresu po stránce geografické, historické, demografické a po mnoha dalších stránkách, jichž vyjmenovat by bylo na celý článek.

Dnes sice nepůjdeme po stopách starých tvrzí a hradišť (na to budeme mít v jarních měsících času dost), ale chtěl bych vám představit jeden nový a nadmíru cenný přírůstek sbírkové knihovny. Jedná se o českou-německou publikaci autorek Marie Borkovcové a Ireny Kuncové *Hřebečské zvykosloví, kroje, písně a tance*. Vydavateli jsou Městské muzeum

Lanškroun a Svaz Němců - regionální skupina Hřebečsko, Moravská Třebová. Už sama grafická úprava knihy naznačuje, že se jedná o zdařilou publikaci. Pevná vazba, kvalitní papír a pěkné reprodukce dodaly knize reprezentativní vzhled, čemuž jistě přispěla i finanční pomoc Ministerstva kultury ČR a městských úřadů v Lanškrouně a Moravské Třebové a úsilí mnoha dalších institucí a jednotlivců.

Komplexních prací o Hřebečsku, jeho dějinách a vývoji je opravdu jako šafránu (alespoň z české strany), a tak lze s povděkem kvitovat snahu o popsání tohoto mnohdy opomíjeného kdysi čistě německého jazykového ostrova. Autorky se s erudicí a nadšením pustily do tématu, který je jistě nelehké zpracovat. Všimají si lidové architektury, interiéru selských stavení čili toho, co před našima očima pozvolna zaniká.

Část věnovaná místním krojům je bohatě doplněna barevnými ilustracemi a tvoří první české zpracování této nevýznamné součásti života prostých lidí.

Ale to nejobsáhlejší je tvořeno zevrubným popsáním zvyků a obyčejů lidí

v průběhu života a roku, doplněno kalendářem významných svátků, lidovými prastatikami, písněmi a tanci.

Takže všem zájemcům o historii našeho regionu: knihu je možné pořídit buď ve svitavském muzeu, nebo v muzeích v Lanškrouně a Moravské Třebové za cenu 280,- Kč.

-rf-

Staleté fotografie I.

Ve sbírkách svitavského muzea se nachází větší počet skleněných negativů i pozitivů, fotografií, pohlednic a svitkových filmů, jejichž stáří můžeme datovat lety 1897 až 1905.

V následujícím cyklu článků bychom vám chtěli alespoň některé z nich představit. A protože místa, která jsou na těchto fotodokumentech zachycena, se v průběhu let změnila (někdy i podstatně), bude pro srovnání přiložena i fotografie současná.

Obchodní dům Otto Tyrolt byl obchod s knihami a hudebninami, novinami a časopisy, kancelářskými potřebami a hlavně s pohlednicemi a fotografiemi Svitav a okolí. O majiteli obchodu a později jeho synovi jsme již psali v loňském roce jako o dobrých fotografech, od kterých pochází téměř osmdesát procent pohlednic, fotografií a skleněných desek ve sbírkách našeho muzea. A proto začínáme právě fotografií tohoto obchodního domu patrně z roku 1900.

Miloš Vaněk

Obchodní dům Tyrolt s majitelem a zaměstnanci. Ulice: Neustadt 2, neznámý autor, kolem roku 1900.

Současný pohled na prodejnu podlahových krytin Parterre. Ulice: T. G. Masaryka 2A, listopad 2001.

Vokabulář (nejen) historický

Jsou slova, o kterých se v době nedávno minulé psát prostě nesmělo. Jsou slova, jež při pouhém vyslovení se stávají synonymem smrti, utrpení a bolesti. Slova, jejichž obsah známe z dokumentárních filmů a historických prací. Je dobré si je neustále připomínat.

Jedním z takových slov je pojmenování, se kterým jsem se poprvé setkal při studiu nejnovější sovětské historie v roce 1992. Dostala se mi do rukou trilogie A. Solženicyna *Souostroví Gulag*. Dočetl jsem ji až po dvou letech a zanechala ve mně nepředstavitelný pocit beznaděje a zmaru.

To slovo „gulag“ (rusky gosudarstvennoje upravlenije lagerej, čili volně česky přeloženo hlavní správa nápravných pracovních táborů) ve mně i dnes budí strach a hrůzu.

Pracovní tábory byly zřizovány v sovětském Rusku od roku 1918 pro odpůrce sovětské moci, ale i pro pachatele kriminálních činů a mentálně postižené obyvatele.

Zpočátku fungovaly jako trestanecské kolonie, do nichž byly posílány miliony neloajálních obyvatel Ruska na „převýchovu“ a „nápravu“. Staly se nástrojem teroru stalinské tajné policie NKVD.

Počet internovaných v těchto táborech, kterých bylo koncem stalinské diktatury na 200, se pouze odhaduje. Ty nejstřízlivější odhady hovoří o 12 až 15 milionech internovaných osob, z nichž se drtivá většina nikdy nevrátila.

Tábory Gulagu byly roztroušeny na Sibiři, Dálném Východě, Arktidě, na souostroví Solovky v Bílém moři (mnohdy v místech vyhnanecských carských oblastí). Později byly budovány i v evropské části SSSR a podél bajkalsko amurské magistrály.

Tábory sloužily jako nepřetržitý zdroj levné pracovní síly, otrocké práce na „stavbách komunismu“, pro práci v dolech, zemědělství a stavebnictví.

Po Stalinově smrti v roce 1953 byla správa Gulagu zrušena. Ale pracovní tábory v Sovětském svazu existovaly až do pádu komunistického režimu. Ještě v roce 1989 zde bylo internováno na 850 000 osob.

-rf-

Pozvánka na výstavu

„Buď prokleta ty Kolymo, odtud už není návratu...“
Будь проклятая ты Колыма, отсюда возврата уж нету!

Všechno to začalo v listopadu loňského roku, kdy jsem si v novinách přečetla článek o jednom ruském vědci, který se rozhodl neobvyklým způsobem pomoci Magadanské oblasti z hluboké ekonomické krize. Tento člověk prý organizuje pro bohaté turisty expedice do bývalých stalinských táborů tzv. gulagů. Jedinečné zážitky umocněné pobytem v divoké tajze mají přilákat na Severovýchod Ruska movité zahraniční návštěvníky, kteří oblasti přinesou tolik potřebné finanční prostředky. Ani bývalí vězni z gulagů se prý spolupráci nebrání a nevidí na tomto druhu podnikání nic špatného. Četla jsem Solženicyna i Šalamova a nedovedla jsem si představit tato hrůzná místa jako turistickou atrakci, přestože vím, že v Rusku je za peníze možné všechno.

Ve středu 29. srpna 2001 po mnoha měsících příprav se náš čtyřčlenný televizní štáb konečně vydal na cestu. Po krátké zastávce v Moskvě jsme pokračovali dál na východ za Ural a ještě dál. Až tam, kde končí Sibiř a tajga přechází v tundru. Tam, kde zima trvá deset měsíců a země téměř nikdy nerozmrzá. Dál už cesta nevede a nikdy nevedla. Pro miliony lidí zde byla **Konečná...** Pustá krajina obehnaná vysokými dávno vyhaslými sopkami. Z Kolymy nebylo a není útěku. Do dvacátých let minulého století patřila tato země pouze jejím původním obyvatelům: Jukagirům, Jakutům a Evenům, jejich sobům, vlkům a medvědům. Občas na Kolymu zabloudil nějaký zlatokop. Pak přišla na Kolymu sovětská moc. Známí rodiní soby, založili sovchozy, kočujícím Evenům postavili vesnice a jejich děti poslali do internátních škol. Mladí a nadšení Komsomolci

přijížděli na stavby mládeže. Budovali města, vesnice továrny, železnice. Někteří z nich zůstali. Dobrovolně.

Psal se rok 1937 a do magadanského Nagájevského přístavu připlul parník. Na jeho palubě i v podpalubí se tísnily stovky, možná tisíce lidí. Byli unaveni a zuboženi, mnozí cestu nepřežili. Měli za sebou týdenní plavbu z Vladivostoku do Magadanu a několikátýdenní cestu železnicí z centrálního Ruska přes celou Sibiř. Tito lidé nepřijeli na Kolymu dobrovolně. Nepřijeli stavět továrny ani domy, nepřijeli upevňovat sovětskou moc. Byli přiděleni na nejtěžší práce v dolech a ve stalinských pracovních táborech. To je stálo zdraví, mnohdy i život. Za více než dvacet let takto pohltila drsná Kolyma miliony lidí... Jednoho dne Stalin odešel na věčné časy někam do pekel. Doly se zakonzervovaly, tábory a továrny za ostnatým drátem se postupně vyprázdnily. Lidé byli svobodní. K čemu ale svoboda, když není kam jít. A tak zůstali a Kolyma žije dál svým životem.

Strávili jsme tam téměř tři týdny. Chodili jsme po místech, která jsou němými svědky nejtemnější části ruské minulosti. I když jsou dřevěné vězeňské baráky již téměř rozpadlé, zarostlé vysokou trávou a divokým křovím, nelze je z ruské historie vymazat. Pryčny, latríny, boty, kabáty, lžíce, plechovky, rukavice připomínají, že zde byli lidé. Na svazích hor ční kůly a mezi nimi se zlověstně vine až nahoru ke strážní věži ostnatý drát. Nádherná panenská příroda ruské tajgy nás sice očarovala, ale zároveň jsme pocítili na vlastní kůži její sílu a nevyzpytatelnost. Odříznuti od světa jsme

Tato hvězda svítila při komunistických výročích.

pochopili, co znamená Kolyma. Poznali jsme pohostinnost a přátelství široké ruské duše, ale i neuvěřitelnou bídu a chudobu Dálného Severu.

Dovolte, abych vás jménem celého štábu pozvala na výstavu fotografií z daleké Kolymy, která byla a pro mnohé dodnes je synonymem pekla a lidského utrpení. Prostřednictvím našich fotografií bychom vám chtěli přiblížit nejen minulost této části Ruska, ale především současnost a naše putování tímto krajem.

Helena Svobodová

MMG MĚSTSKÉ
 MUZEUM
 A GALERIE
 VE SVITAVÁCH

STÁLÉ EXPOZICE

POHLED DO MUZEJNÍCH SBÍREK

Z HISTORIE PRAČEK

SVITAVSKÁ ZASTAVENÍ

OSOBNOST

OSKARA SCHINDLERA

• • • •

Do 6. 1. 2002

Vzpomínka na Bohuslava Reynka

17. 1. - 17. 2.

BUĎ PROKLETA TY KOLYMO

Vernisáž: 17. 1. v 17 hodin

Součástí vernisáže bude beseda se členy štábu České televize Praha a projekce ukázek z připravovaného dokumentu.

Opuštěný pracovní tábor, kde se těžil kobalt.

Pořady Střediska kulturních služeb

Informace o všech chystaných i již uskutečněných pořadech SKS, včetně fotodokumentace, najdete na www.kultura-svitavy.cz

10. Čt 19:30 Divadlo Trám
ASPM a Jan Spálený
 Michal Gero - křídlovka, trubka, zpěv
 Radek Krampl - vibrafon, zpěv
 Filip Spálený - tuba, baskytara
 Milan Ferda Peroutka - bicí
 Vstupné: 80,- Kč

11. Pá 19:30 hod. Ottendorferův dům
Koncert KPH
Josef Klíč - violoncello
Eva Kuchovská - klavír
 Vstupné: 45,- Kč, sleva 30,- Kč (pro členy KPH, důchodce, studenty)

12. So 19:30 hod. Ottendorferův dům
Roman Dragoun s kapelou
 Vstupné: 80,- Kč

13. Ne 15:00 hod. Divadlo Trám
Julie a spol. Praha:
Perníková chaloupka
 Aneb co všechno nešikovný ježdědek je-
 žibabě vyvede a jak se tatínek před maminkou
 vymlouvá.
 Hrají dva herci s doprovodem harmoniky.
 Vstupné: 30,- Kč

18. Pá 19:30 hod. Divadlo Trám
**Pod lucernou s ... Františkem
 Černým a se skupinou Marcipán**
 Vstupné: 40,- Kč

22. Út 19:30 hod. Bílý dům
Divadelní abonentní cyklus
Milá máti, drahá dcero
 Původní divadelní hra napsaná pro Stellu
 Zázvorkovou.
 Vstupné: 100,- Kč

27. Ne 15:00 hod. Divadlo Trám
Divadlo C Svitavy:
Bystrouška, liška
 Vstupné: 30,- Kč

Pohlednice divadla Julie & spol.
 Kresba Jaroslav Chmelík

Pozvánka na koncert

Nový rok začneme hudbou pro violoncello. Tento nástroj je schopen velké vřelosti, ať je tedy celý rok takový, vřelý a zároveň klidný. Josef Klíč je interpret virtuózní, dobývající si v poslední době v hudebním světě slušný respekt. Tento rodák z Moravské Třebové žije v Brně, kde se právě stal koncertním mistrem v Janáčkově opeře. Na podzim také převzal místo cellisty v Moravském kvartetu, které předčasně opustil jeho bývalý profesor z Akademie, Bedřich Havlík. Josef také hudbu skládá, teď ho právě čeká autorský večer v Holandsku. A vedle toho dva zájezdy do Řecka, na Sicílii a také do Japonska.

Uslyšíme dva pozdně romantické cellové koncerty. Jeden Angličana Edwarda Elgara, druhý Francouze Camille Saint-Saëns. Znamější z nich, Saint-Saëns, byl jeden ze skladatelů Národní společnosti hudby. Tato zajímavá společnost sdružila přední francouzské skladatele společnou ideou - harmonicky pěstovat všechna hudební odvětví, tedy i hudbu nástrojovou, do té doby odstrkovanou. Tehdejší publikum, odchované romantismem, preferovalo především opery a programní hudbu. Od skladatelů tehdejší Francie to byla zajímavá snaha, takřkajíc vzali věci do svých rukou. A tehdy právě vznikl i koncert, který také uslyšíme. Samozřejmě s doprovodem klavíru, orchestr by se nám do Červené knihovny nevešel.

Prosím, přivítejte mladého umělce z našeho kraje vřelostí... **Blanka Šefrnová**

Pozvánka do divadla

Agentura Scala:
Gustav Skála:
Milá máti, drahá dcero
 Původní divadelní hra napsaná pro Stellu
 Zázvorkovou

Hrají: Stella Zázvorková, Ivan Vyskočil,
 Milan Němec, Dagmar Novotná
 Autor textu a režie: Gustav Skála
 dramaturgie: Ondřej Šrámek
 kostýmy: Josef Jelínek

Marie Terezie, rakouská královna, manželka Františka Štěpána Lotrinského, matka dvou říšských císařů byla velmi pozoruhodná žena. Nejenže dokázala vládnout přes třicet let říši rakouských Habsburků v dobách, kdy se Evropa zmítala v hlubokých rozporech nově vznikající historické epochy, ale ještě dokázala dát život šestnácti dětem. Přesto, jak vysvítá z dochované korespondence s některými jejími dcerami, které byly provdány za členy vysoké

evropské aristokracie, i z poznámek císaře Josefa II., na konci života pociťovala prázdnotu a trápila se pochybnostmi o tom, jestli jednala vždy správně.

Text nemá ambice stát se historickou rekapitulací vlády této zajímavé panovnice. Především je to text, který poskytuje možnost herečce formátu Stelly Zázvorkové, aby ukázala celý široký rejstřík svého hereckého mistrovství.

Pozvánky do divadla Trám

Marcipán

Kolik cukru, tolik mandlí

Marcipán spolu tvoří

Jiří Hodina zpěv, housle, taneční variace

Martina Příbylová - klavír

Ondřej Škroch - kytara, sbor

Tadeáš Mesany - kontrabas

Hosté:

Leona Prokopcová - zpěv

Štěpá Škroch - klarinet, soprán, saxofon, irské flétny

Vítězslav Janda - tamburína, buben, hop

Marcipán je chutné a tvárné těsto, ale také název souboru, který vede Jiří Hodina.

Debutové album Marcipánu přináší - kromě návodu na přípravu této dnes trochu neprávem pozapomenuté pochoutky - nevšední autorské interpretace písní z Čech, Moravy Slovácka. Jsou to písně fašankových radostí, písně o mládí, lásce,

zármutku, touze, písně žertovné a vojenské.

„Lidová písnička často zrála do své konečné podoby po mnoho generací. Lidé

konzervatoř studoval v letech 1964-1968. Hrál střídavě na trombón, tubu, baryton-saxofon.

V šestapadesátém věku svého života se začal učit hrát na kornet. V běhu let hrál dixieland, rock n roll, thym and blues, s bratrem měli kapelu Hipps a Apollo-beat, hostoval v popových kapelách a hudbě, které se převážně říká vážná. Od roku 1984 žije ASPM a pro ASPM. Celý život skládá, píše texty, aranžuje, provokuje... Hudební režisér, dramaturg, noční vypravěč

Bystrouška, liška svitavského Céčka

Tak za vámi zase přichází naše nejmladší hra o lišce Bystroušce. Vznikla už v roce 1997.

Hráli jsme ji mnohokrát - doma i ve světě.

Ale uvědomili jsme si, že pro svitavské děti už hrozně dávno... A že třeba ti, kteří tuhle pohádku v Trámu kdysi viděli, se už dneska tak úplně necítí dětmi...

A tak, milé děti, je tady opět revírník, učitelský, důstojný pán, liška Bystrouška, paní revírníková, pes Lapák, kohout a slepice, jezevec, komár i lišák Zlatohřbátek.

Příběh lišky Bystroušky a jejího revírníka zna přeče v Čechách každý!

Je to pozdrav z Moravy od Rudolfa Těšnohlídka.

Tuto hru plnou písniček, příjemného povídání a hezkého pokoukání vám zahraje a zazpívá na moravskou notu naše Céčko v divadle Trám v neděli 27. ledna 2002 v 15 hodin.

Petr Mohr

si zpívali o tom, co je těšilo, co se jim líbilo, ale také, čím se trápili, co je dojívalo, i bolelo, čemu se smáli i nad čím plakali - A my se k těmto písničkám často obracíme, když zažíváme něco podobného. Jejich pravou sbírkou je naše vlastní srdce," říká zpěvák houslista Jiří Hodina, absolvent Pražské konzervatoře. Na Conservatoire de Paris poté vystudoval obor dirigování Gregoriánského sboru. Od roku 1987 je členem souboru Schola Gregoriana Pragensis, se kterým se věnuje interpretaci gregoriánského chorálu v rámci koncertní i liturgické činnosti. V roce 1997 založil ženský vokální soubor Schola Benedicta, specializovaný na provozování gregoriánského chorálu. Ve stejném, roce inicioval také vznik skupiny Marcipán, která navazuje na tradici lidových písní u nás. Před lety byl Jiří Hodina mimo jiné spoluzakládajícím členem Českomoravské hudební společnosti (dnes Čechomor).

rozhlasových pohádek, něžný chlap. Tatínek jedné z živých podob českého blues.

A kromě toho všeho se Jan Spálený vyznačuje jednou libůstkou. Vždycky, když přijde leden, musí do Svitav... Letos to je potřetí a do Trámu a 10. ledna..

Spolu s Janem Spáleným uslyšíme a uvidíme: Michala Geru (křídlovka, trubka, zpěv), Radka Krampla (vibrafon, zpěv), Filipa Spáleného (tuba, baskytara), Milana Ferdu Peroutku (bicí).

Jan Spálený a ASPM

Jan Spálený se narodil 4. prosince 1942 na Královských Vinohradech velmi mladým múzicky založeným rodičům jako prvorozený. V dětství mizerně a nemotorně vzral na housle. Po prokymácení se pubertou objevil dixieland, první bránu do světa jazzu, potažmo improvizace. Hlavně ovšem potkal celý život milované dechové hudební nástroje. Po maturitě na jedenáctiletce pracoval jako kopáč u nádvorní party v továrně Rudý Letov. Pražskou

OKRESNÍ KNIHOVNA VE SVITAVÁCH

Máchova alej č. 1, 568 02 Svitavy
Tel.: 0461/54 17 15

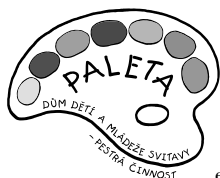
Výpůjční hodiny

PRO DOSPĚLÉ + INTERNET

Po - St 9 - 17
Čt zavřeno
Pá 9 - 17
So 9 - 11

PRO DĚTI + INTERNET

Po - St 13 - 17
Čt zavřeno
Pá 13 - 17

Dům dětí a mládeže Paleta

tel.: 533 743
e-mail: ddm@ddm.svitavy.cz

2. St 8:45 hod.

**Novoroční turnaj
ve florbalu dvojic 6. - 9. tř.**

12. So 9:00 hod. louka u Jelena

Zimní liga házedel 1. kolo

13. Ne 8:00 hod. střelnice DDM

Střelecká soutěž VzPi

10. ročník Novoroční cena

19. So 10:00 hod.

Keramické dopoledne pro veřejnost

20. Ne 8:00 hod. střelnice DDM

Střelecká soutěž VzPu 30 L a 40 S

5. Ročník Novoroční cena

26. So 9:00 hod. louka u Jelena

Zimní liga házedel 2. kolo

27. Ne 14:00 hod. Stadion Míru

Karneval na ledě

Asociace Brontosaura

tel. č. 0604/31 26 92
http://sybronto.unas.cz
e-mail: sybront@email.cz

24. Čt 17:30 hod. Nadace J. Plívy

„Putování světem letem“

Navštívíme všechny kontinenty nad pohlednicemi a mincemi ze současnosti a minulosti. Vstupné dobrovolné.

31. Čt 17:00 hod. Nadace J. Plívy

Schůzka pěstitelů kaktusů, exotických a sukulentních rostlin

ZUŠ SVITAVY

tel. 53 43 12

23. St 17:30 hod. sál ZUŠ

Žákovský hudební večer

III. ZŠ Riegrova ul.

9. St 17:00 hod. III. ZŠ

II. kytarový podvečer na ZŠ

Zpívání při kytarě, čaji nebo kávě.

Pozvánka do kina

9. Filmový klub: V Číně jedí psy

Dánská akční kriminální komedie režiséra Lasse Spanga Olsena se nijak netají inspirací v tvorbě Quentina Tarantina. Ušlápnutý bankovní úředník se stane hrdinou, když náhodou zneškodní lupiče. Nalítne však podvodnici, vydávající se za manželku uvězněného zločince, a chce ji pomoci... Příběh s prudkým dějem, nabitý akčními scénami, ale také notnou dávkou cynismu, do krajnosti vypjatý černý humor.

13. - 15. A. I.: Umělá inteligence

Nový film Stevena Spielberga byl natočen podle povídky uznávaného britského autora sci-fi Briana Aldisse. Hrdinou příběhu je kybernetický jedenáctiletý chlapec David, navenek nerozeznatelný od lidských vrstevníků. Je prvním prototypem nové generace robotů, kteří se jinak ve společnosti již dávno zabydleli a kteří v ní mají jak příznivce, tak fanatické odpůrce. Na rozdíl od jiných je David naprogramovaný tak, že projevuje a zřejmě i cítí lásku. Citové pouto mezi robotem a ženou, jíž má nahradit na smrt nemocného syna, se však ukáže jako zdroj mnoha hlubokých konfliktů...

16. Filmový klub: England!

Celovečerní hraný debut Achima von Borries spojuje dva podstatné atributy konce

minulého století: následky černobylské katastrofy a úděl postkomunistických slovanských emigrantů ve sjednoceném Německu. Dva kamarádi patřili k sovětským vojákům, poslaným po havárii černobylské jaderné elektrárny v roce 1986 do zasaženého území. Už tehdy se marně pokoušeli utéct do ciziny. Jejich vysněnou zemí se stala Anglie. Po mnoha letech se jeden z nich - těžce nemocný z ozáření - vydá za snem a skončí v Berlíně. Po mnoha peripetiích umírá na břehu vysněné Anglie...

Realisticky podaný příběh, vycházející z osudu skutečných postav, zaznamenává především vykořeněnost emigrantů, kteří se obtížně vyrovnávají s existencí v jiném prostředí a kteří mají značně omezený výběr možností.

31. Filmový klub: To je mé tělo

Zvláště ve Francii vzrůstá v poslední době počet filmů, které překvapují svou sexuální otevřeností a zobrazením erotických scén. Patří mezi ně i tento snímek Jeana-Marce Barra a Pascala Arnolda. Pětatřicetiletý farmář žije po léta ve zdánlivě uspořádaném manželství s puritánskou ženou. Manželé však spolu nikdy nespali. Vše se mění ve chvíli, kdy se v městečku objeví krásná mladá Francouzka... V bigotním prostředí provinčního maloměsta je však cizoložství neodpuštělný hřích.

Projekt 100 - 2002

Pondělí 4. února **Nebe nad Berlínem**

Úterý 5. února **Kachní polévka**

Středa 6. února **Smrt v Benátkách**

Čtvrtek 7. února **Absolvent**

Pondělí 11. února **Lalie polné**

Úterý 12. února **Smysl života**

Středa 13. února **Písně z druhého patra**

Pondělí 25. února **Intimita**

Úterý 26. února **Arizona Dream**

Středa 27. února **Kytice z tisíce a jedné noci**

Všechna představení proběhnou v kině Vesmír a začínají vždy v 19:30 hodin.

To je mé tělo

KINO VESMÍR tel.: 531446

Pokladna otevřena každý den 17-20 hod.

1. - 3. Út, St, Čt 19:30 hod.

Moulin Rouge USA, Austrálie 2001

Žádné zákony. Žádná omezení. Jediné pravidlo. Nikdy se nezamiluj. Film je jako divoká jízda a odehrává se v letech 1899-1900 v legendárním pařížském nočním podniku.

V hlavní roli Nicole Kidmanová.

Scénář a režie: Baz Luhrmann

Vstupné: 55,- Kč titulky 128 min.

4. - 6. Pá, So, Ne 19:30 hod.

Rychle a zběsile USA 2001

Rychlost je pro ně drogou. Akční kriminální film z prostředí světa superrychlých aut. Nelegální uliční závody speciálně upravených vozů.

Režie: Rob Cohen

Vstupné: 50,- Kč titulky 107 min.

7. - 8. Po, Út 19:30 hod.

Přízračný svět GB, USA 2001

Život dvou přítelkyň se po skončení střední školy radikálně změní. Pozoruhodná komedie podle stejnojmenné kultovní knihy Daniela Clowese. Nevšední pohled na svět dvou dívek.

Režie: Terry Zwigoff

Vstupné: 50,- Kč titulky 111 min.

9. St Filmový klub 19:30 hod.

V Číně jedí psy Dánsko 1999

Nic není dobré nebo špatné. O tom rozhoduješ ty sám. Kriminální komedie. Příběh s prudkým spádem. Inspirace v tvorbě Quentinina Tarantina.

Režie a střih: Lasse Spang Olsen

Vstupné: pro členy FK: 30,- Kč ostatní: 40,- Kč titulky 91 min.

10. - 12. Čt, Pá, So 19:30 hod.

Sexy bestie GB, Španělsko 2000

Zvláštní směs černé komedie a moderní gangsterky. Příběh zkušeného lupiče a brutálního psychopatického gangstera. Zabijácký herecký výkon v roli zabijáka Bena Kingsleyho.

Režie: Jonathan Glazer

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 89 min.

13. - 15. Ne, Po, Út 19:30 hod.

A.I.: Umělá inteligence USA 2001

Výprava do světa, ve kterém roboti sní a touží. Hlavním hrdinou sci-fi filmu je kybernetický jedenáctiletý chlapec, který je naprogramován tak, že projevuje i cítí lásku.

V hlavní roli: Haley Joel Osment

Scénář a režie: Steven Spielberg

Vstupné: 50,- Kč titulky 146 min.

16. St Filmový klub 19:30 hod.

England! SRN 2000

Vidět Anglii a zemřít. Psychologické drama. Následky černobylské katastrofy a úděl post-komunistických slovanských emigrantů ve sjednoceném Německu.

V jedné z hlavních rolí: Anna Geislerová

Režie: Achim von Borries

Vstupné: pro členy FK: 30,- Kč ostatní: 40,- Kč od 15 let titulky 97 min.

17. - 18. Čt, Pá 19:30 hod.

Zatracená noční dřina GB, SRN 2000

Smutná komedie o plusech a mínusech sexu, o doplňování regálů, o „Samotářích“ v 21. století. Tři mladíci a jedna dívka - všichni mají noční práci.

Režie: Saul Metzstein

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 109 min.

19. - 20. So 17:00 a 19:30 hod.

Ne 17:00 hod.

Dračí doupě USA 2000

Tyran Profion usiluje o zničení pokojného císařství, kde vládne spravedlivá císařovna. Fantasy dobrodružný film podle strategické společenské hry.

V hlavní roli: Jeremy Irons

Vstupné: 50,- Kč titulky 109 min.

20. - 21. Ne, Po 19:30 hod.

Planeta opic USA 2001

Ovládat planetu! Sci-fi dobrodružný film. Pozemský astronaut se ocitne na planetě, ovládané inteligentní opičí civilizací.

Režie: Tim Burton

Vstupné: 55,- Kč titulky 120 min.

22. - 23. Út, St 19:30 hod.

Sejměte Cartera USA 2000

Říkali mu, že mstít se nemá cenu. Jistěže má. Sylvester Stallone na stopě vrahů svého bratra. Akční thriller. Remake klasické krimi britského režiséra Mikea Hodgese z roku 1971.

Režie: Stephen Kay

Vstupné: 52,- Kč titulky 104 min.

24. - 25. Čt, Pá 19:30 hod.

Deník princezny USA 2001

Princeznu proti své vůli. Romantická komedie. Patnáctiletá dívka se rázem stává dědičkou královského trůnu a pozná tu pravou lásku! Od tvůrců Pretty Woman.

Režie: Garry Marshall

Vstupné: 55,- Kč titulky 116 min.

26. - 27. So, Ne 19:30 hod.

Babí léto ČR 2001

Smutná komedie podle námětu Jiřího Hubače. Jejimi hrdiny jsou důchodci na sklonku života. V hlavní roli: Vlastimil Brodský. Dále hrají: Stanislav Zindulka, Stella Zázvorková a další

Režie: Vladimír Michálek

Vstupné: 52,- Kč 95 min.

28. - 30. Po, Út, St 19:30 hod.

Blikající světla Dánsko, Švédsko 2000

Malí grázli s velkými plány. Kriminální komedie - příběh smolařské zločinecké party, ocitající se v nebezpečí ze strany mocnějších mafiánů.

Scénář a režie: Andres Thomas Jensen

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 109 min.

31. Čt Filmový klub 19:30 hod.

To je mé tělo Francie 2000

Překroč hranice svobodné sexuality. Druhá část volné trilogie (první díl: Milenci). Ženatý muž pozná pravou rozkoš až s milenkou uprostřed bigotního maloměsta.

Hlavní role: Jean - Marc Barr

Scénář a režie: Jean Marc Barr a Pascal Arnold

Vstupné: pro členy FK: 30,- Kč ostatní: 40,- Kč od 15 let titulky 98 min.

1. - 3. února Pá, So, Ne 19:30 hod.

Operace: Hacker USA, Austrálie 2001

Pokud znáš heslo, nikdo tě nezadrží. Akční computerový thriller. Ilegální průnik do zakódovaného počítačového systému. Střet Dobra a Zla na pozadí klasické „velké bankovní loupeže“. V hlavní roli: John Travolta

Režie: Dominic Sena

Vstupné: 50,- Kč titulky 100 min.

KINOKAVÁRNA GALAXIE

tel.: 0602/969 647

1. - 3. Út, St, Čt 20:00 hod.

Moulin Rouge USA, Austrálie 2001

Vstupné: 55,- Kč titulky 128 min.

4. - 5. Pá, So 20:00 hod.

Rychle a zběsile USA 2001

Vstupné: 50,- Kč titulky 107 min.

8. Út 20:00 hod.

Přízračný svět GB, USA 2001

Vstupné: 50,- Kč titulky 111 min.

9. St 20:00 hod.

Dracula 2000 USA 2000

Touha a hřích jsou staré jako lidstvo samo. Legendární hrdina románu Brama Stokera tentokrát v ulicích současného Londýna a New Orleansu. Horor.

Režie: Patrick Lussier

Vstupné: 50,- Kč titulky 100 min.

10. - 12. Čt, Pá, So 20:00 hod.

Sexy bestie GB, Španělsko 2000

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 89 min.

15. Út 20:00 hod.

A.I.: Umělá inteligence USA 2001

Vstupné: 50,- Kč titulky 146 min.

16. St 20:00 hod.

Nahoru, dolů USA 2000

Dramatický příběh o lásce a riziku, které skrývá romance. Milostný příběh.

Scénář a režie: Don Ross

Vstupné: 50,- Kč titulky 107 min.

17. - 18. Čt, Pá 20:00 hod.

Zatracená noční dřina GB, SRN 2000

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 109 min.

19. So 20:00 hod.

Dračí doupě USA 2000

Vstupné: 50,- Kč titulky 109 min.

22. - 23. Út, St 20:00 hod.

Sejměte Cartera USA 2000

Vstupné: 52,- Kč titulky 104 min.

24. - 25. Čt, Pá 20:00 hod.

Deník princezny USA 2001

Vstupné: 55,- Kč titulky 116 min.

26. So 20:00 hod.

Babí léto ČR 2001

Vstupné: 52,- Kč 95 min.

29. - 30. 20:00 hod.

Blikající světla

Dánsko, Švédsko 2000

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 109 min.

31.1. - 2.2. Čt, Pá, So 20:00 hod.

Operace: Hacker

USA, Austrálie 2001

Vstupné: 50,- Kč titulky 100 min.